

22130089

HEBREW A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
HÉBREU A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
HEBREO A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

נתחו ניתוח סיפורתי אחד מן הטקסטים הבאים :

1.

את האדם הַיֵּשֶׁן פגשתי ערב אחד על מזח הסירות על שפת הירקון. בראותי אותו לא ידעתי שלפני אדם ישן. רכון על מעקה עץ, עמד איש בעל קומה בינונית, שעורו בהיר וחלק, עור פניו לבנבן, לבוש חליפת קיץ לבנה וקלה. הערב ירד. צעירים הצטופפו ליד קופת הכרטיסים. עלו בסירות קטנות, תנועותיהם הססניות תחילה. אחרים עלו בסירות-מנוע המיועדות לאנשים רבים, צבועות בכחול, וההגה שלהן כשל אונייה חוצה-ימים. הרשת הגדולה הפרושה מעל למים, שקשוק המשוטים, הקולות והצחקוקים הנישאים על פני המים, רחש העלים. האורות הנדלקים מעבר לנחל בבתי-הקומות של השיכונים - כל זה משך את תשומת-ליבי. עמדתי לסלק את מבטי מדמות האיש העומד על-ידי, כשהלה הסב את ראשו לעברי, וחייד לעומתי חייד טוב-לב ונבוך מעט, ממצמץ בעיניו הגדולות את הריסים הללו, שהיו יאים יותר לנערה צעירה מאשר לאיש בן ארבעים או חמישים, שעמד לפני, פניו לבנים באור הדמדומים ובאור הנשפך ממנורות תלויות על מוטות עץ.

10 "נחל רדום, הירקון, גליו זעירים והליכתם שקטה," פתח ואמר האיש. "גדותיו יפות ועדינות בעיניי. מפליא עד כמה רבים האנשים שאינם אוהבים את הנחל הזה וקובלים על עליבותו, על ריחו הרע ועל ההרגשה של לכלוך ובדידות הנסוכה, כביכול, על כל סביבותיו בשל עמודי-המתח-הגבוה הרבים שבכאן. ויאמין לי אדוני, לא נחל האשמה אלא בהם עצמם, בערנותם החשדנית והחטטנית.

15 אף אחותי אינה אוהבת את הנחל, כדרך בני-אדם אומללים, החושבים שהם בודדים ואין איש שיבין ללבם; בני-אדם המקדישים את חייהם היחידים לשאון ולרעש, ליהירות ולתלות, בורחים מן האושר, אדוני, כדרך הערים, אל הכישלון הנשנה וחוזר; ומי ידע מה גמול מצפה להם באותו רגע, שהם נוכחים לדעת שאין כשלונם סופי עדיין. כמה הם כסילים! כמה עלובי-נפש! הה! אדוני, הרי לפעמים נקרע לבי מרחמים כשאני מהרהר בהם."

20 "במי?" רציתי לשאלו בתום נאומו הארוך, שנאמר מתוך להיטות רבה. אולם תחת מילה זו שמעתי את עצמי שואל: "מה מעשיה של אחותך?" מיד חששתי שמא אראה במבטו לגלוג-מה. אולם האיש קיבל את שאלתי כמובנת מאליה ואף שמח על שנכנסתי עימו בשיחה.

"היא בעלת סטודיו לצילום. לפני כשנתיים עברה מירושלים לתל-אביב, ואני עימה; כמו תמיד, יחד עימה."

25 "אף אדוני בוודאי עובד בסטודיו לצילום?" מילמלתי.

"רק שעה ליום, שעה אחת," חייד האיש והתבונן במזח ובדוגיות, "רוצה אדוני שנשב ליד שולחן של בית-קפה כלשהו וניטיב ליבנו בשיחה נעימה?"

מראהו של האיש וסגנון דיבורו עוררו בי סקרנות. הפליא אותי שלא עלה בידי לתהות על קנקנו ולשייכו לחברה כלשהי. אף נראה כתעלומה בעיניי מדוע קשר עימי שיחה.

30 עקרנו ממקום עומדנו, ליד המזח הקטן, לחפש לנו בית-קפה שקט. שני חתולים עברו לפנינו במרוצה. האיש התבונן בהם בחיבה ובהתפעלות על שהגיעו אל פינת הרחוב ונעלמו.

"אתה אוהב חיות?" שאלתי.

"לא אכחד כי כן הוא," אמר האיש כמתוך מבוכה, "והלא יאמין לי אדוני שהייתי מאושר אילו יכולתי להחזיק בחדרי חתול או כלב. אך בעלי-חיים צריכים טיפול רב, ולי אין פנאי..."

35 ישבנו ליד שולחן מצופה פורמייקה חומה, בבית-קפה כמעט ריק, בו ניצבו שישה או שבעה שולחנות.

"ואדוני ודאי סבור שזוהי רגשנות ילדותית לאהוב בעלי-חיים," אמר האיש והביט בי בעיניו הגדולות שצבען, לאור הניאון, סגול בוהק, "או תחליף ריק לקשרים עמוקים יותר?"

"כלל וכלל לא." אמרתי וברצוני לפייס את האיש הוספתי: "אין לי דבר נגד אהבת-חיות."

- 40 "תורתך היא", אמר האיש, מהורהר, "שבהיות חיה זרה לאדם ולא-מובנת לו, נשמר ביחסו אליה מעין רגש דומה לרגש אל האלוהי. במקום סמוי נפגשים, אולי, התת-אנושי והעל-אנושי; והראיה: האלים, שצורתם חיות, או חציים-חיות חציים-אנשים, אצל עמים רבים."
- ריסיו הארוכים של האיש נתרעדו ופניו אורו.
- "כמה אני שמח שנזדמן לי לפגוש אותך", אמר, "הרי אֵל וחיה הוא נושא נפלא. נושא לעילא-ולעילא, פנינים ומרגליות."
- 45 "עלי להודות שאינני מבין את דבריך", אמרתי.
- "היתכן ולא ניחש אדוני, כששחתי לו עוד קודם, על חוסר הפנאי שלי ועל עבודתי בת שעה אחת?"
- בעל בית-הקפה קרב אל שולחנו.
- "התרשה לי לכבדך בבירה?" שאלתיו.
- 50 "לעולם איני שותה משקה שמצויה בו טיפת כוהל אחת," השיב האיש, "הדבר יכול להזיק לשיווי-המשקל הנחוץ לי. מי יודע כמה סכנות טומן הדבר בחובו; ואולם, אנא, שתה אתה כוס בירה ואני אשתה חלב קר, אם האדון בעל בית-הקפה יואיל להביאה."
- בעל בית-הקפה השתומם על מראה האיש ועל דבריו ופנה אל הדלפק.
- "התשובה לשאלתך פשוטה," הוסיף האיש, "אני אדם ישן. הריני ישן כל הזמן, ביום ובלילה."
- "גם עכשיו?"
- 55 "כמובן שלא," חייך האיש, כאילו השמעתי בדיחה. "מדי פעם עליי לצאת ממיטתי, לרדת לסטודיו של אחותי הנמצא מתחת לחדרי, לשעה אחת, כי זה עיסוקי, ולפעמים כדי לחפש לי בן-שיחה או בת-הרפתקה." כאן נבוך האיש והשפיל עפעפיו המקושטים ריסים ארוכים.
- התבוננתי בו בחוסר-הבנה.
- "כמה שעות אתה ישן ביממה?"
- 60 "לפעמים יממה שלמה ולעיתים רק עשרים-ושתיים או עשרים-ושלוש שעות."
- "שעות שינה כל-כך רבות נחוצות לך?"
- "אדוני בוודאי חושב שזוהי כעין מחלה אצלי," ניהם האיש בהתרגשות, "לא ולא. אם אני ישן תמיד, הרי זה מרצוני החופשי."

דן צלקה, "האדם הַיֵּשֶׁן", שלושים שנה - שלושים סיפורים (1993)

רְצִיתִי לֹמַר

רְצִיתִי לֹמַר לְכֶם דְּבַר מָה אֲבָל כַּעַת אֵינִי יוֹדֵעַ אִם אֵי פֶעַם אֶצְלִיחַ לְאָמְרוּ אֲנִי אֶפְלוּ דֵי חוֹשֵׁשׁ שְׂאוּלֵי כְּבָר אֲמַרְתִּי	5
אוֹתוֹ דְּבַר בְּלֹא שְׁהִבְחַנְתִּי בְּכֹךְ שְׁבָרְגַע מְכַרִיעַ אֶחָד פְּשוּט לְגַמְרִי	
וּמִסְתוֹרֵי כְּצַדְפָּה חֲתוּמָה הַעֲתִיד כְּבָר הַפֶּךְ לְעֶבֶר וְאֲנִי תוֹהָה	10
אִם אֲזוּ כְּשֶׁדְּבַרְתִּי בְּפִנְיֶיכֶם כְּשֶׁנִּסְחַחְתִּי אֶת הַדְּבַר הָאֵם שְׁמַעְתֶּם הָאֵם הַקְּשִׁבְתֶּם	15
הֲרִי אֲנִי עֲצָמִי לֹא הַקְּשִׁבְתִּי לֹא נִדְעַתִּי שְׁסוּף-סוּף דְּבַרְתִּי וְאִם טָרַם אֲמַרְתִּי אֶת הָאָמוּר לְהָאָמַר הָאֵם בְּעֵתִיד עוֹד יִתְבָּרַר	20
מִהִי הַמְּלָה הַנְּכוֹנָה הָאֲמַתִּית וְהָאֵם אֲזוּ תִקְשִׁיבוּ לָהּ כְּלוֹמַר לִי הָאֵם תִּתְעַתְרוּ לְבָאוֹת? בֵּינְתֵיכֶם מְכַל מְקוֹם שְׁלוֹמִשְׁלוֹם וְלַהֲתַרְאוֹת	25

מרדכי גלדמן, הלכתי שנים לצדך (2011)